

การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของครูในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Self-Perception about Thai So Culture of Teachers in Schools Under the Office of Sakon Nakhon Education Service Area 1 at Kusuman District

วิภาวรรณ สีหาคคม¹ ธนภร วัฒนนวลสกุล¹ ปิตินุช ราชภักดี¹ สุธิดา รักษาพันธ์¹ ศตวรรษ มะละแซม¹

ก้องภพ ศิริบุตร¹ ธนานันต์ กุลไพบุตร² อุษา ปราบหงษ์³ พจมาน ชำนาญกิจ³

Vipawan Sehakom¹, Thanaporn Wattananualsakul¹, Pitinut Rachapakdee¹, Sudthida Raksakhan¹,

Satawut Malasam¹, Kongphob Siriboot¹, Thananun Kunpaibutr², Usa Prabhong³

and Potchaman Chumnunkit³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของครู 2) เปรียบเทียบการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของครู ตามปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง ภูมิภาค และที่พักปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จำนวนรวม 129 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Mann-Whitney U test และ one-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.8) มีอายุระหว่าง 20-30 ปี และระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 27.9) สมรสแล้ว (ร้อยละ 55.0) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 58.1) ประสบการณ์ทำงาน 1-10 ปี และ 11-20 ปี (ร้อยละ 27.9) เป็นครู ค.ศ.3 (ร้อยละ 38.8) มีภูมิลำเนาอยู่นอกพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ (ร้อยละ 68.2) และมีที่พักปัจจุบันอยู่นอกอำเภอ กุสุมาลย์ (ร้อยละ 51.9)

2. การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72, S.D. = 0.34

3. ครูที่มีปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งการทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีปัจจัยด้านภูมิภาคและที่พักปัจจุบันแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : วัฒนธรรมไทย การรับรู้ตนเอง

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Doctoral student of Research courses and teaching Department, Sakon Nakhon Rajabhat University

²รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Associate professor Dr. of Education Faculty, Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, Professor Dr. of Education Faculty, Sakon Nakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล : นายศตวรรษ มะละแซม, pumza1986@hotmail.com

รับเมื่อ 1 ธันวาคม 2561 แก้ไข 29 มกราคม 2562 ตอรับเมื่อ 30 มกราคม 2562

ABSTRACT

The research objective were to 1) study self-perception about Thai So culture of teachers in schools belonging to Sakon Nakhon Educational Service Area 1 at Kusuman district. 2) study the different in self-perception about Thai So culture of teachers in schools under the office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1 at Kusuman district classified by personal factors. The subjects of this study were 129 teachers under the office of Sakon Nakhon Educational Service Area 1 in Kusuman district. These teachers were selected by purposive sampling. The researcher collected data by using questionnaire. The obtained data were then analyzed with frequency, percentage, mean and standard deviation. The Mann-whitney U test and one-way ANOVA were also used in hypothesis testing.

The Research finding were as follows:

1. It was found that most respondents were female (62.8%), age 20–30 years old equal to 31–40 years old (27.9%), married lived together (55%), bachelor degree (58.1%), 1–10 years of work experience equal to 11–20 years of work experience (27.9%), Senior professional level teacher (35.7%), hometown in Kusuman district (68.2%) and housing in Kusuman district (51.9%).
2. Analysis revealed that self-perception about Thai So culture of teacher was at high level (mean score 3.72).
3. The Hypothesis testing revealed the different personal characteristics on hometown and housing had impact on self-perception about Thai So culture at the .01 level of significance.

Keywords : Thai So Culture, Self-Perception

ภูมิหลัง

โลกของเราประกอบไปด้วยหลายประเทศ หลายเชื้อชาติ หลายสังคม และในทุก ๆ สังคมล้วนจะมีวัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนอยู่ในสังคม วัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นกลไกในการอยู่ร่วมกัน สืบทอดต่อกันมาจนเป็นความเจริญงอกงาม โดยวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์จนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น ความเชื่อ ศาสนา ค่านิยม การแต่งกาย รวมไปถึงภาษา สืบทอดต่อกันมาจนเป็นความเจริญงอกงาม จากที่โลกของเรามีหลายสังคม จึงส่งผลทำให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาจจะเป็นจากปัจจัยหลายอย่างอันเนื่องมาจากคนแต่ละเชื้อชาติมีความเชื่อ ศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ และโครงสร้างทางสังคมที่แตกต่างกัน รวมทั้งการกระจายทางวัฒนธรรมจากสังคมอื่น จากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้วัฒนธรรมของ

สังคมหนึ่งย่อมแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่งได้ ทฤษฎีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้จัดหมวดหมู่ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมออกเป็น 6 หมวดหมู่ (Dupraw and Axner, 1997 อ้างถึงใน นุชนารถ รัตนสูงศักดิ์ชัย, 2547) ดังนี้ 1) ความแตกต่างในรูปแบบการสื่อสาร 2) ความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อความขัดแย้ง 3) ความแตกต่างในวิธีการทำงาน 4) ความแตกต่างในรูปแบบการตัดสินใจ 5) ความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อการเปิดเผยตัวตน 6) ความแตกต่างในวิธีการเรียนรู้โดยคนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมจะมีรูปแบบในการแสดงออกแตกต่างกันออกไปตามแต่ละวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาในความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้บุคคลรู้ถึงสาเหตุของการกระทำในแต่ละบุคคล และเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องเป็นจริงทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน ยอมรับในความแตกต่างและปรับตัวที่จะลดความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่นั้น
ยังส่งผลรวมมาถึงระบบการศึกษาด้วย

อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร มีประชากรส่วนใหญ่
เป็นชนเผ่าไทโซ่ ซึ่งเป็นชนเผ่าที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี
และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์เฉพาะ มีภาษา
พูดเป็นของตนเอง การละเล่นและความเชื่อที่เป็นอัตลักษณ์
เฉพาะ (วิชัชชัย ไพไธล, 2554, หน้า 1)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการรับรู้ตนเองและ
ปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์กับการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับ
วัฒนธรรมไทโซ่ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์
เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ของครู ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน
ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตนเอง ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการ
วิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทโซ่
ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรม
ไทโซ่ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ ตามปัจจัยด้านเพศ
อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
ตำแหน่งการทำงาน ภูมิลำเนา และที่พักปัจจุบัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

- ภูมิหลังของครู**

  - เพศ
  - อายุ
  - สถานภาพสมรส
  - ระดับการศึกษา
  - ประสบการณ์การทำงาน
  - ตำแหน่งการทำงาน
  - ภูมิลำเนา
  - ที่พักปัจจุบัน

ตัวแปรตาม

- การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมของครู**

  1. อภิปัญญา (Metacognition)
    - 1.1 การวางแผน
    - 1.2 การรับรู้
    - 1.3 การตรวจสอบ
  2. ปัญญา (Cognitive)
    - 2.1 ความรู้วัฒนธรรมทั่วไป
    - 2.2 ความรู้สิ่งแวดล้อมเฉพาะ
  3. แรงจูงใจ (Motivation)
    - 3.1 ความสนใจภายใน
    - 3.2 ความสนใจภายนอก
    - 3.3 การกำกับตนเองเพื่อปรับตัว
  4. พฤติกรรม (Behavior)
    - 4.1 พฤติกรรมวาจา
    - 4.2 พฤติกรรมที่ไม่ใช้วาจา

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 10 โรงเรียน จำนวน 143 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จำนวนโรงเรียนได้มาจากการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 129 คน ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ จำนวน 31 คน โรงเรียนบ้านนาดี จำนวน 6 คน โรงเรียนโพนแพงเจริญรณท์ จำนวน 28 คน โรงเรียนบ้านห้วยกอกหนองเค็ม จำนวน 11 คน โรงเรียนบ้านกุดสะกอย จำนวน 7 คน โรงเรียนบ้านโคกม่วง จำนวน 11 คน โรงเรียนบ้านอีกุด จำนวน 15 คน และโรงเรียนบ้านหนองหอย จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยใต้ของครู พัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิดของ Ang et al. (2007) ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) อภิปัญญา (metacognition) 2) ปัญญา (cognition) 3) แรงจูงใจ (motivation) 4) พฤติกรรม (Behavior) ซึ่งมีเกณฑ์วัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ปรับตามข้อเสนอแนะ และนำมาทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน 20 คน ตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยด้วยวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.97

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อออกหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 10 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งการทำงาน ภูมิภาค และที่พักปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยใต้ 55 ข้อ จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านอภิปัญญา 17 ข้อ 2) ด้านปัญญา 14 ข้อ ด้านแรงจูงใจ 15 ข้อ และด้านพฤติกรรม 9 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยใต้

2. เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยใต้ของครู ตามปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งการทำงาน ภูมิภาค และที่พักปัจจุบัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้ในการวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย

2. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยใต้ของครู ตามปัจจัยด้านเพศ ภูมิภาค และที่พักปัจจุบัน โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยใต้ของครู ตามปัจจัยด้านอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งการทำงาน โดยใช้ one-way ANOVA

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.8 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี และระหว่าง 31-40 ปี เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 27.9 สถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 55.0 มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.1 ตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นครู ค.ศ.3 ร้อยละ 38.8 มีภูมิลำเนาอยู่นอกพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ ร้อยละ 68.2 และส่วนใหญ่มีที่พักปัจจุบันอยู่นอกอำเภอกุสุมาลย์ ร้อยละ 51.9

2. การรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทลื้อของครู ในโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72, S.D. = 0.34 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอภิปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86, S.D. = 0.74 รองลงมา ได้แก่ ด้านพฤติกรรม และด้านปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84, S.D. = 0.75 และ 3.59, S.D. = 0.69 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57, S.D. = 0.67

3. ครูที่มีปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งการทำงาน แตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทลื้อไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีปัจจัยด้านภูมิสำเนาและที่พักปัจจุบันแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทลื้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย ขออภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทลื้อของครูโรงเรียนในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอภิปัญญา ด้านพฤติกรรม ด้านปัญญา และด้านแรงจูงใจ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากครูที่อยู่ในโรงเรียนของพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ดังกล่าว เป็นชุมชนที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้ออาศัยอยู่เกือบทุกหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำบลนาเพียง ตำบลโพธิ์โพธิ์ และในเขตตำบลกุสุมาลย์ ดังนั้นครูที่ทำการสอนในโรงเรียนเหล่านี้จึงต้องรับรู้วัฒนธรรมไทลื้อ อันเป็นวัฒนธรรมที่ติดตัวของนักเรียน ครูต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตระหนักและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่นของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผลการวิจัยจึงพบว่า การรับรู้ตนเองของครูเกี่ยวกับอภิปัญญา (Metacognition) อยู่ในระดับมาก ในด้านการวางแผน การรับรู้ และการตรวจสอบว่านักเรียนกลุ่มใดบ้างที่มีชาติพันธุ์ไทลื้อ มีวิถีชีวิต และวัฒนธรรมไทลื้อ ครูผู้สอนจะได้เตรียมวิธีการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรม ตลอดจนการวัดและประเมินผลได้ตรงตามคุณลักษณะของผู้เรียนส่วนในการรับรู้ตนเองของครูในโรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอ

กุสุมาลย์จึงแสดงออกถึงพฤติกรรมทางวาจา และพฤติกรรมที่ไม่ใช้วาจา ในการรับรู้และสื่อสารกับนักเรียน อันจะส่งผลไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม เกิดจากความเข้าใจในพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนจนเข้าร่วมในงานบุญประเพณี พิธีกรรมในชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่า ครูมีการรับรู้ในด้านปัญญา นั่นคือครูต้องเรียนรู้และเข้าใจถึงวัฒนธรรมทั่วไปของท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมเฉพาะของกลุ่มไทลื้อเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ และสังคมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่

ส่วนการรับรู้วัฒนธรรมด้านแรงจูงใจ พบว่ามีการรับรู้ในระดับมากที่มีค่าน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากครูที่มารับรองและทำการสอนในเขตพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ อาจจะมีแรงจูงใจ ในด้านความสนใจภายใน และการปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิต จารีต ประเพณี และกฎระเบียบของชุมชนท้องถิ่นที่มีชาติพันธุ์ไทลื้อไม่มากนัก

2. ครูที่มีปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและตำแหน่งการทำงาน แตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทลื้อไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะสืบเนื่องมาจากครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนของพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ทุกคนต้องปรับตัว ปรับพฤติกรรม และเข้าใจถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทลื้อ ซึ่งอาจจะเกิดจากทุกโรงเรียนจะมีวิถีทัศน์และพันธกิจ เป้าประสงค์ ที่เกิดจากการเชิญชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้บทบาท ภารกิจ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ดำเนินถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ครูในเขตพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์มีการรับรู้วัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชชัย โพธิ์ (2554) ได้วิจัยเรื่องประวัติศาสตร์ชาวไทลื้อ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นอำเภอกุสุมาลย์จะร่วมมือกันจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทลื้อ เพื่อให้เยาวชนและกลุ่มชาวไทลื้อ เกิดความตระหนัก

รักและห่วงหา อนุรักษ์วัฒนธรรมไทลื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดงานโล้รำลึกขึ้นในวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี

ส่วนครูที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านภูมิปัญญา และที่พัก ปัจจุบันที่แตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทลื้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ครูดังกล่าวไม่ใช่คนในท้องถิ่น และไม่ได้อาศัยในท้องถิ่นอำเภออุสมาลัย เดินทางเข้าไปสอน เย็นก็กลับไปพักนอกเขตอำเภออุสมาลัย จึงทำให้ครูเหล่านี้ มีการรับรู้วัฒนธรรมไทลื้อที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ธวัชชัย ไพใหญ่. (2554). ประวัติศาสตร์ชาวไทยไทลื้อ อำเภออุสมาลัย จังหวัดสกลนคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 13(60), 1-16.
- นุชนารถ รัตนสุวรรณ. (2547). การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับงานบริการ. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 12(12), 83-91.
- Ang et al. (2007). Cultural Intelligence: Its Measurement and Effects on Cultural Judgment and Decision Making, Cultural Adaptation, and Task Performance. *Management and Organization Review*, 3(3), 335-371.

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทลื้อ จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญและสร้างความตระหนัก ในวัฒนธรรมไทลื้อ ตลอดจนถึงความสัมพันธ์กับชุมชนไทลื้อของครู จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการศึกษา การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทลื้อ ของครู ในโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ที่มีวัฒนธรรมไทลื้ออยู่